

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens

D130/10/12
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

Pre-Trial Chamber
Chambre Préliminaire

**តាងនាមប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ និងតាងនាមអង្គការសហប្រជាជាតិ និងអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពី
ការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម
ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរយៈពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ**

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/កសលស (អបជ ២៧)

ចំពោះមុខ: ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន, ប្រធាន
ចៅក្រម Rowan DOWNING
ចៅក្រម ន័យ ថុល
ចៅក្រម Katinka LAHUIS
ចៅក្រម ហួត ចុន្ទី

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception): 27 / 01 / 2010
ម៉ោង (Time/Heure) : 15:00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier:..... C.A. 7m

កាលបរិច្ឆេទ: ២៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០

សាធារណៈ

**សាលដីកាលើសាលាដំបូងយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបស់
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមក**

ដោយសារការធ្វើធានុណ្ណកម្ម

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជា លាង
Andrew CAYLEY
យ៉ែត ថវិយា
William SMITH
សេង ប៊ិនយាង
Vincent de WILDE d'ESTMAEL

ឯកសារបានកម្រិតតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date /Date de certification): 27 / 01 / 2010
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier:..... C.A. 7m

ជំនុំជម្រះចោទ

ខៀវ សំផន

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

គីម ម៉េងយី Martine JACQUIN
ម៉ិច ស្រីណូណី Philippe CANONNE
នី ផ្រីនេស្ត Fabienne TRUSSES-NAPROUS

សហមេធាវីការពារក្តីជំនុំជម្រះចោទ

ស ស៊ុរ៉ាន
Jacques VERGÈS

ឡេណ ឈូនធី	Elizabeth-Joelle RABESANDRATANA
គង់ ពិសី	Annie DELAHIE
ហុង គីមសួន	Silke STUDZINSKY
គង់ ពិសី	Pierre-Olivier SUR
ហុង គីមសួន	Mahdev MOHAN
យុង ផានិត	NGUYEN Lyma
ស៊ិន សុវន	Marie GUIRAUD
គង់ ហេង	Patrick BAUDOIN
សំ សុគង់	Olivier BAHOUGNE
សុខ សំអឿន	David BLACKMAN
ជេត វណ្ណសី	Julien RIVET
ពេជ អង្គ	Emmanuel ALTIT
	Maria Stefania CATALETA
	Charlotte PLANTIN
	Pascal AUBOIN
	Jan Ernest RASSEK

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានមេធាវីតំណាង

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អ.វ.ត.ក”) បានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ខៀវ សំផន (“ជនត្រូវចោទ”) ប្រឆាំងនឹងដីកា [របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត] សម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម ដែលបានដាក់នៅថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍”)។

I. ប្រវត្តិសង្ខេប

- ១ នៅថ្ងៃទី៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទបានដាក់ “សេចក្តីជូនដំណឹងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍” ប្រឆាំងនឹង “ដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម” (“ដីកា”) ដែលបានច្រានចោលសំណើរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ស្នើសុំឱ្យច្រានចោលភ័ស្តុតាងដែលបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម ចេញពីសំណុំរឿង ០០២ (“សំណើរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ”)។
- ២ នៅថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ បានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ ក្នុងបណ្តឹងនោះ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ “បានឯកភាពតាម៖ ទុកជាមុននូវខ្លឹមសារទាំងស្រុង និងដោយឥតលក្ខខណ្ឌចំពោះសារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់លោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹងដីកានោះ”។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ បានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកានោះ នៅថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ”)។
- ៣ នៅថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ “ពាក្យសុំពន្យារពេលជាបន្ទាន់ ក្នុងការដាក់ចម្លើយតបរួម តបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ អៀង ធីរិទ្ធ និងខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភ័ស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណ

^១ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ ខៀវ សំផន ប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម ថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ D130/10/1 (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍”)។

^២ ដីកាស្តីពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ D130/8 (“ដីកា”)។

^៣ សំណើរបស់សហមេធាវីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ស្នើសុំឱ្យច្រានចោលភ័ស្តុតាងដែលបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម នៅថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ D130 (“សំណើរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ”)។

^៤ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៦

^៥ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹង “ដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកពីការធ្វើទារុណកម្ម” ថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ D130/9/1 (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ”)។

សាលដីកាលើភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម

កម្ម”^៦។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតពន្យារពេលឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីដាក់ចម្លើយតបរបបរហូតដល់ថ្ងៃទី ១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩^៧។

៤ នៅថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ “ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹង “ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភ័ស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម” (“ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)^៨។ ជាការឆ្លើយតប សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះ^៩។

៥ នៅថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានបង្គាប់ដល់សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ ឱ្យបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានៃការទទួលយកបាន ដែលបានលើកឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងចម្លើយតបរួមរបស់ខ្លួន (“សេចក្តីបង្គាប់របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ”)^{១០}។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ ពុំបានដាក់មតិឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីបង្គាប់របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទេ។

៦ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ បានដាក់ “សេចក្តីកត់សម្គាល់” មួយពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីបង្គាប់របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ^{១១}។ នៅថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានសម្រេចបដិសេធសំណើសុំដែលមានក្នុងសេចក្តីកត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទនោះ^{១២}។

^៦ ពាក្យសុំពន្យារពេលជាបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងការដាក់ចម្លើយតបរួម តបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ អៀង ធីរិទ្ធ និងខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភ័ស្តុតាងដែលបានមកឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម ថ្ងៃទី១១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ D130/9/7។

^៧ សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំពន្យារពេលរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងការដាក់ចម្លើយតបរួមគ្នា តបនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកពីការធ្វើទារុណកម្ម ថ្ងៃទី១៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ D130/9/8។

^៨ ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹង “ដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភ័ស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម” ចុះថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ D130/9/13 (“ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)។

^៩ ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៧, ៨ និង ៩។

^{១០} សេចក្តីបង្គាប់ដល់សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ និង ខៀវ សំផន ចំពោះមតិទាក់ទងនឹងបញ្ហានៃការទទួលយកបានដែលបាន លើកឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងចម្លើយតបរួមរបស់ខ្លួន តបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ (“សេចក្តីបង្គាប់ របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ”) D130/9/16។

^{១១} សេចក្តីកត់សម្គាល់របស់ ខៀវ សំផន ជូនចំពោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី D130, ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ (“សេចក្តីកត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទ”) D130/10/8 ។

^{១២} សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីកត់សម្គាល់របស់ ខៀវ សំផន ជូនចំពោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី D130, ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩ D130/10/9។

សាលាដំបូងអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើការប្រើប្រាស់ភ័ស្តុតាងដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម

II. សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តាគីណា

៧ នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួន សហមេធាវីការពារក្តីជនត្រូវចោទបានស្នើឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (i) មោឃៈភាពដីកា (ii) ស្នើឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត “សម្រេចថាមិនអាចទទួលយកបាននូវភស្តុតាងណាមួយ ឬក៏សម្ភារៈណាផ្សេងទៀតដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការប្រើប្រាស់នូវទារុណកម្មជាជាងបង្ហាញថា ចម្លើយមួយចំនួនត្រូវបានធ្វើឡើង ដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម និងគ្រាន់តែដើម្បីប្រឆាំងនឹងអ្នកធ្វើទារុណកម្មដែលបានចោទប្រកាន់តែប៉ុណ្ណោះ [...] និង(iii) ស្នើឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទប់ស្កាត់ការប្រើប្រាស់ចម្លើយបែបនេះ តាមមធ្យោបាយផ្សេងទៀត”^{១៣}។ ដូចគ្នានេះផងដែរ នៅក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួន សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ ស្នើសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (១) ច្រានចោលដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និង (២) បង្គាប់ឱ្យយកភស្តុតាងដែលបានហាមឃាត់ទាំងអស់ ចេញពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី^{១៤}។

៨ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ បានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អនុលោមតាមវិធាន៥៥(១០) និង ៧៤(៣)(ខ) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង ព្រមទាំងពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងគោលការណ៍គ្រឹះនានាដែលមាននៅក្នុងវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង^{១៥}។ សហមេធាវីការពារក្តីលើកទទ្ទីករណ៍ថា វិធាន៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង គួរតែត្រូវបានបកស្រាយថា វិធាននេះ “ចែងអំពីសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បង្ខំប្រឆាំងនឹងការបដិសេធលើសំណើសុំទូទៅទាំងពីរ និងសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ”^{១៦}។ ទោះបីជាសហមេធាវីការពារក្តីទទួលស្គាល់វិធាន៧៤(៣)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលបានកំណត់ព្រំដែននៃសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បង្ខំ ដើម្បីបង្គាប់ឱ្យមានការបដិសេធមិនបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរនោះ សហមេធាវីការពារក្តីលើកទទ្ទីករណ៍ថា ដើម្បីចៀសវាងនូវភាពមិនស្របគ្នា វិធាន៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង គួរមានភាពលើសលុប យោងតាមគោលការណ៍នៃសច្ចុរណ៍នៃនិរទោស (in dubio pro reo)^{១៧}។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ លើកឡើងថា មូលដ្ឋានផ្សេងទៀតសម្រាប់ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍គឺ: ១) ការបំពានលើការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌ និង ២) ការប្រព្រឹត្តិទ្រង់ទ្រាយ

^{១៣} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ១២៤។

^{១៤} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ៧។

^{១៥} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ត្រង់កថាខណ្ឌទី ១០។

^{១៦} សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ បកស្រាយពាក្យ “សំណើទូទៅ” ថាជា “ដីកាចាំបាច់សម្រាប់ការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ” និងពាក្យ “សំណើសុំកិច្ចស៊ើបសួរ” ថាជា “កិច្ចស៊ើបសួរដែលចាំបាច់សម្រាប់ការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ” សូមមើលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ត្រង់កថាខណ្ឌ ១២។

^{១៧} សូមមើលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៥។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ប្លាជាអក្សរឡាតាំង in dubio pro reo បកប្រែថា “នៅពេលណាមានការសង្ស័យ គប្បីធ្វើដើម្បីប្រយោជន៍របស់ជនជាប់ចោទ”។

របស់នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី^{១៨}។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ លើកទទ្ធករណ៍បន្ថែមទៅលើទទ្ធករណ៍របស់សហមេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ ថា “ប្រសិនបើវិធានផ្ទៃក្នុងពុំបានចែងច្បាស់ អំពីសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកានោះទេ គឺគ្រាន់តែដោយហេតុថាដីកានោះមិនដែលកើតមានទាល់តែសោះ ហើយសេចក្តីសម្រេចនេះគឺជាការបង្ខូចដល់យុត្តិធម៌កម្ពុជា និងយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ និងជាករណីយកិច្ចដំពេញលេញរបស់ចៅក្រមនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងការទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ”^{១៩} ។

៩ នៅក្នុងចម្លើយតបរួមរបស់ខ្លួន សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះបដិសេធបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ សហព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងថា “[បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍] មិនមែនកើតឡើង ដោយសារការបដិសេធសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរធ្វើដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទេ ដូចនេះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនអាចទទួលយកបានទេ”^{២០}។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថែមទៀតថា “ប្រសិនបើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសំណើសុំមោឃភាព ពេលនោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនោះ មានកំហុសផ្នែកនីតិវិធី និងផ្នែកសារធាតុ។ ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះប្រកាសថា បណ្តឹងនោះមិនអាចទទួលយកបានទេ ដោយសារតែខ្វះមូលដ្ឋានគតិយុត្ត។

១០ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ ពុំបានដាក់មតិយោបល់អ្វីមួយ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានៃភាពអាចទទួលយកបាន ដែលលើកឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងចម្លើយតបរួម តបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះទេ។

III. ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ

១១ សេចក្តីយោងទៅលើវិធាន២១, ៥៥(១០), ៧៣, ៧៤(៣) និង ៧៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

IV. ភាពអាចទទួលយកបាន

១២ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានចេញដីកាមួយ និងបានជូនដំណឹងដល់ភាគីនៅថ្ងៃទី ២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩។ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ បានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

^{១៨} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ត្រង់កថាខណ្ឌ ១៦-២២។

^{១៩} បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌទី ៣។

^{២០} ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌទី ៧។

ដំណឹងនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ នៅថ្ងៃទី៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី២៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ តាមតម្រូវការដែលបានកំណត់នៃវិធាន ៧៥(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

១៣ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហា ដែលលើកឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះថា សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ បានឯកភាពជាមុន យកតាមបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ ទាំងស្រុង និងឥតលក្ខខណ្ឌ។ ដូច្នេះមូលដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទនោះ គឺអ្វីដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង ធីរិទ្ធ នោះឯង ដែលអង្គហេតុនេះ មានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាបានថា សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ បានបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការបរិយាយអំពីមូលដ្ឋានគតិយុត្តនោះ រួចហើយ។

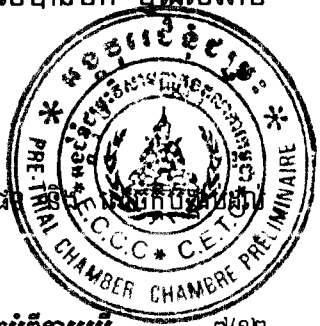
១៤ ដើម្បីកំណត់ថាតើខ្លួនមានយុត្តាធិការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះដែរឬទេ អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវចាប់ផ្តើមពីការត្រួតពិនិត្យលើលក្ខណៈនៃសំណើសុំដែលពាក់ព័ន្ធនោះ។ មុននឹងពិនិត្យដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើការសង្កេតជាបឋមមួយថា ទោះបីជាជនត្រូវចោទពុំមែនជាភាគីមួយក្នុងចំណោមភាគីទាំងឡាយផ្សេងទៀតដែលបានធ្វើសំណើឬចូលរួមក្នុងសំណើយ៉ាងណាក្តី ដោយសារតែលក្ខណៈទូទៅនៃសំណើ ដីកាដែលពាក់ព័ន្ធនោះមានឥទ្ធិពលស្ទើរគ្នា ទៅលើជំហរបស់ជនត្រូវចោទ ដែលមានសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងវាបាន^{២១}។

១៥ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ បានលើកឡើងថាសំណើសុំចំពោះសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអនុលោមតាមវិធាន៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង “ដែលចែងថានៅក្នុងអំឡុងពេលស៊ើបអង្កេត ជនត្រូវចោទអាចស្នើឱ្យ [សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត] ចេញដីកាបែបនោះ នៅពេលដែលខ្លួនពិចារណាឃើញថាមានភាពចាំបាច់សម្រាប់ការដឹកនាំកិច្ចស៊ើបសួរ”^{២២}។ នៅក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃសំណើសុំ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ បានស្នើឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត៖

- (i) “ចាត់ទុកថាមិនអាចទទួលយកបាននូវភស្តុតាង ឬសម្ភារៈផ្សេងទៀត ដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយការប្រើប្រាស់ទារុណកម្ម [...]

^{២១} សូមមើល “សេចក្តីសម្រេចស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលដាក់ដោយ ខៀវ សំផន សហព្រះរាជអាជ្ញា” ថ្ងៃទី២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ D164/4/7 (PTC24), កថាខណ្ឌទី៧-១៤។

^{២២} សំណើរបស់ អៀង ធីរិទ្ធ កថាខណ្ឌទី ៣។

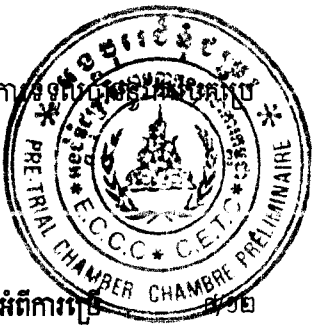
(ii) ចៀសវាងការប្រើប្រាស់ចម្លើយបែបនេះតាមមធ្យោបាយផ្សេងទៀត[...]

១៦ បន្ទាប់ពីបានពិចារណាអំពីគោលបំណងនៃសំណើសុំរួចមក អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា សំណើសុំមិនមែនជា “សំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ” នោះទេ នៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃវិធាន ៧៤(៣)(ខ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងដូចដែលបានកំណត់ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ស្តីពីការបកប្រែភាសារបស់ជនត្រូវចោទ ខៀវ សំផន^{២៣} ថា ជាសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលត្រូវបំពេញដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬទៅលើការផ្ទេរអំណាច ដោយអ្នកស៊ើបអង្កេត អ.វ.ត.ក ឬនគរបាលយុត្តិធម៌ ដោយមានគោលបំណងប្រមូលផ្តុំនូវព័ត៌មានដែលនាំឱ្យរកឃើញនូវការពិត។

១៧ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថែមទៀតថា លទ្ធភាពក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលផ្តើមចេញពីដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត មានដែនកំណត់សម្រាប់ជនត្រូវចោទ ចំណែកឯសហព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍លើគ្រប់ដីកាទាំងអស់^{២៤}។ ភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាដែលអាចកើតចេញមកពីលទ្ធភាពទូទៅក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលបានលើកឡើង ស្របតាមវិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងលទ្ធភាពដែលមានដែនកំណត់ក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍សម្រាប់ជនត្រូវចោទ ស្របតាមវិធាន ៧៤(៣)(ខ) មិនអាចនាំឱ្យមានសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ដូចដែលបានធ្វើដោយសហមេធាវីការពារក្តីស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះឡើយ។

១៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ឃើញថែមទៀតថា ជាទូទៅ អង្គបុរេជំនុំជម្រះគ្មានយុត្តាធិការ ក្នុងការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវបញ្ហានានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងដូចនេះទេ។ យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង បញ្ហានៃភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងកើតឡើងនៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ^{២៥}។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាបានចែងអំពីបទដ្ឋានតិចតួចណាស់ ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាង ហើយបទដ្ឋានទាំងអស់នេះមានការពាក់ព័ន្ធនឹងដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នៅពេលដែលចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនូវឆន្ទានុសិទ្ធិទូលំទូលាយ នៅក្នុងការសម្រេចថា ទទួលយកនូវភស្តុតាងដែរឬទេ^{២៦}។

^{២៣} សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចអំពីសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចក្នុងការស៊ើបសួររបស់ភាសាបកប្រែភាសារបស់ភាគីនានា ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ កថាខណ្ឌទី២៨ ឯកសារ A190/I/20។
^{២៤} វិធាន ៧៤(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
^{២៥} វិធាន ៨៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។
^{២៦} មាត្រា ៣២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា។

សាលដីកាលើភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម

១៩ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា តាមមូលហេតុទាំងអស់នេះ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនអាចត្រូវប្រកាសថា អាចទទួលយកបាននោះទេ នៅពេលដែលអនុវត្តវិធាន ៥៥ និង ៧៤ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនោះ។

២០ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា វិធាន៧៦ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង បានចែងអំពីឱកាសសម្រាប់ភាគី ធ្វើការស្នើសុំសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឱ្យមោឃៈភាពកិច្ចស៊ើបសួរ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ ឃើញថែមទៀតថា បទបញ្ញត្តិនេះមានបំណងបដិសេធភស្តុតាងទាំងមូល។ សំណើសុំដែលបានធ្វើ ឡើង ចំពោះសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមានបំណងបដិសេធតែផ្នែកខ្លះ ដែលភស្តុតាងត្រូវបានប្រើប្រាស់ ផ្សេងពីការអនុញ្ញាតស្របតាមអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម (“CAT”) តែប៉ុណ្ណោះ។ ហេតុ នេះហើយ ការលើកឡើងដែលធ្វើដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាដែលថា នីតិវិធីនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដោយសហមេធាវីការពារក្តីនោះ គ្មានមូលដ្ឋានច្បាប់នោះទេ។

២១ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថែមទៀតថា សហមេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា មូលដ្ឋានផ្សេងៗ សម្រាប់ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ គឺ: ១) ការបំពានលើការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌ និង ២) ការប្រព្រឹត្តិទៅយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

២២ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ វិធាន២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងថា៖

“វិធាន២១ គោលការណ៍ជាសារវ័ន្ត

១. ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ វិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត និងបទបញ្ជា រដ្ឋបាលទាំងអស់ជាធរមាន ត្រូវតែបកស្រាយក្នុងន័យការពារជាតិច្បាស់ប្រយោជន៍របស់ជនសង្ស័យ ជនត្រូវចោទ ជនជាប់ចោទ និងជនរងគ្រោះ ដើម្បីធានាអំពីសិទ្ធិភាពផ្លូវច្បាប់ និងកិច្ចដំណើរការ នីតិវិធីប្រកបដោយតម្លាភាព ដោយគិតដល់លក្ខណៈពិសេសរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុង តុលាការកម្ពុជា ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងកិច្ចព្រមព្រៀង។ ក្នុងបរិបទនេះ៖

ក-ដំណើរការនីតិវិធីក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវតែមានយុត្តិធម៌ និងត្រូវគោរពគោលការណ៍ ចំពោះមុខ ហើយត្រូវរក្សាបាននូវតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ [...]

៤. ការសម្រេចសេចក្តីលើការចោទប្រកាន់ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវតែធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលមួយសមស្រប។

២៣ អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវពិនិត្យថា វិធាន២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងកំណត់លក្ខខណ្ឌថា វិធាននេះអនុម័តនូវការ
បកស្រាយកាន់តែទូលំទូលាយអំពីសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ ដើម្បីធានាថា កិច្ចដំណើរ
ការនីតិវិធីមានភាពត្រឹមត្រូវ និងឆាប់រហ័សដែរឬទេ។

២៤ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា វិធានផ្ទៃក្នុងបានផ្តល់ដល់ជនត្រូវចោទនូវលទ្ធភាពក្នុងការជំទាស់ទៅ
នឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាងនៅក្នុងដំណាក់កាលសវនាការ។ សេចក្តីយោងត្រូវបានធ្វើលើ
វិធាន៨៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង^{២៧}។

២៥ អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា មិច្ឆាភ័យ មិនត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំ
ជម្រះសាលាដំបូងសម្រាប់ធ្វើការវាយតម្លៃភស្តុតាងសម្រាប់ការជំនុំជម្រះ គឺយោងតាមបទដ្ឋានអន្តរ
ជាតិស្តីពីច្បាប់និងកិច្ចការពារសិទ្ធិ ក្នុងការទទួលបានការកាត់សេចក្តីដោយយុត្តិធម៌របស់ជនត្រូវចោទ។
ស្រដៀងគ្នានឹងធនាគារសិទ្ធិដែលបានប្រគល់ឱ្យចៅក្រមនានានៅតុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀតដែរ^{២៨} អង្គ
ជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យនូវធនាគារសិទ្ធិក្នុងការបដិសេធសំណើ
សុំផ្តល់ភស្តុតាង (ស្រដៀងគ្នានឹងការបដិសេធភស្តុតាងដែលបានបង្ហាញ) នៅពេលដែលភស្តុតាងបែប
នេះ “មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតតាមច្បាប់”^{២៩}។ “ច្បាប់” ដែលអនុវត្តនៅកម្ពុជា រួមបញ្ចូលទាំងច្បាប់អន្តរ
ជាតិនានា ដូចជាអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្មជាដើម^{៣០}។

២៦ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា កិច្ចដែលធ្វើដោយសហមេធាវីការពារក្តី កំពុងស្នើសុំឱ្យមានការ
បដិសេធនូវភស្តុតាងដែលមានលក្ខណៈស្របនឹងមាត្រា១៥ នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម
ដែលចែងថា៖

^{២៧} ដើម្បីឱ្យបានយល់កាន់តែច្បាស់អំពីបទបញ្ញត្តិនៃវិធាន៨៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សូមមើល សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
លើភាពអាចទទួលយកសម្ភារៈនៅក្នុងសំណុំរឿងធ្វើជាភស្តុតាងបាន ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ E43/4 កថាខណ្ឌទី៥
ដល់៧។

^{២៨} វិធាន៩៥ នៃបទដ្ឋាននីតិវិធីនិងភស្តុតាងរបស់តុលាការ ICTY និង ICTR។

^{២៩} វិធាន៨៧(៣)(ឃ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

^{៣០} ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់សេចក្តីបដិសេធនូវអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩២។

“រដ្ឋជាភាគីនីមួយៗធានាថា ចម្លើយណាមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម មិនត្រូវយកធ្វើជាភស្តុតាងនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីណាមួយនោះទេ លើកលែងតែប្រឆាំងនឹងជនដែលជាប់ចោទពីបទធ្វើទារុណកម្ម ថាជាភស្តុតាងដែលគេបានធ្វើចម្លើយនោះ។”

២៧ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានកត់សម្គាល់នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចក្នុងរឿងក្តីជនជាប់ចោទ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ “ឌុច” ពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារនានាដែលបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្មថា៖

“ឯកសារទាំងអស់នេះមានកំណត់ត្រីមតិអង្គហេតុដែលថា ឯកសារទាំងនោះត្រូវបានបង្កើតឡើង និងក្នុងករណីសមស្របធ្វើជាភស្តុតាងបង្ហាញថា ឯកសារទាំងនោះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម។ ឯកសារទាំងនោះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីបញ្ជាក់ការពិតនោះទេ”^{៣១}។

២៨ ថ្វីបើមានការសង្កេតដែលផ្ទុយគ្នាធ្វើដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៅក្នុងដីកាក៏ដោយ^{៣២} មាត្រា ១៥ នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម ត្រូវយកមកអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់។ ពុំមានលទ្ធភាពសម្រាប់ការកំណត់អំពីការពិត ឬសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ផ្សេងពីនេះ នូវចម្លើយណាមួយដែលបានមកតាមរយៈការធ្វើទារុណកម្មនោះទេ^{៣៣}។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា នៅពេលដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ សំណៅដើមនិងសំណៅដែលបានបកប្រែរួចចំនួនពីរច្បាប់នៃដីកាមិនមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានោះទេ ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងកថាខណ្ឌទី២៨^{៣៤} ដែលបានលើកឡើងយ៉ាងជាក់លាក់ក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា ផ្អែកតាមភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នានេះ

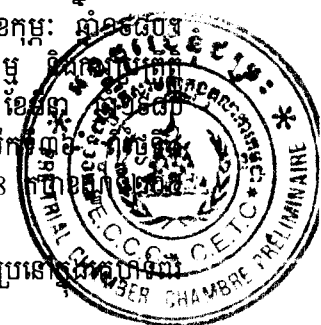
^{៣១} សូមមើលសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ ឯកសារ E176 កថាខណ្ឌទី៨។

^{៣២} ដីកា កថាខណ្ឌទី២៨។

^{៣៣} ប្រវត្តិនៃការធ្វើសេចក្តីព្រាងនៃមាត្រា ១៥ នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្មបានធ្វើឱ្យចំណុចនេះមានភាពច្បាស់លាស់។ សូមមើល៖ ឯកសារអង្គការសហប្រជាជាតិ E/CN.4/1285 ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៨។ សេចក្តីសង្ខេបដែលបានរៀបចំ ដោយ UN SG យោងតាមគណៈកម្មការ Res'n 18 (XXXIV) ឯកសារអង្គការសហប្រជាជាតិ E/CN.4/1314 ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៨។ គណៈកម្មការស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស សេចក្តីសម្រេច ១ (XXXVI) នៅកិច្ចប្រជុំលើកទី១៥២៦របស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨០។ គណៈកម្មការស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស របាយការណ៍របស់ក្រុមការងារស្តីពីសេចក្តីព្រាងអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្ម កិច្ចការងារក្រុមការងារស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស អមនុស្សធម៌ ឬដែលថោកទាបផ្សេងទៀត E/CN.4/1367 ចុះថ្ងៃទី៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៨០។ ត្រូវបានផលិតឡើងវិញនៅក្នុងគណៈកម្មការស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស របាយការណ៍ស្តីពីសម័យប្រជុំលើកទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨០ ដល់ថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៨០ ឯកសារអង្គការសហប្រជាជាតិ E/1980/13, E/CN.4/1408 កថាខណ្ឌទី២៨ ទំព័រ៥២ ដល់៧៣ កថាខណ្ឌទី៨។

^{៣៤} អង្គបុរេជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថា ចំណុចនេះត្រូវបានកែប្រែរួចហើយនៅក្នុង Zylab ប៉ុន្តែមិនទាន់បានកែប្រែនៅក្នុងប្រតិចារណ៍របស់ អ.វ.ត.ក នៅឡើយទេ។

សាលដីកាលើភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចអំពីការប្រើប្រាស់ចម្លើយដែលបានមក ឬដែលអាចបានមកដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម

ការអនុវត្តមាត្រា១៥ នៃអនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងភស្តុតាងបែបនេះ ដូចដែលបានពិភាក្សាគ្នានៅក្នុងដីកា មានភាពមិនច្បាស់លាស់នោះទេ។

២៩ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទដែលបានចែងនៅក្នុងវិធាន២១ នៃវិធាន ផ្ទៃក្នុងត្រូវបានការពារយ៉ាងពេញលេញ ដោយក្របខណ្ឌច្បាប់ដែលមានស្រាប់ ដូចបានលើកហេតុផលខាងលើ។ ហេតុដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា វិធាន២១ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង មិនបានដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើការបកស្រាយវិធានផ្ទៃក្នុងថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានប្រកាសថា អាចទទួលយកបាននោះទេ។

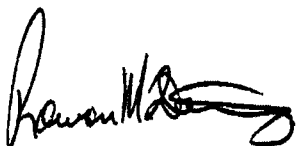
ហេតុដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេច៖

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនអាចទទួលយកបាន។

អនុលោមតាមវិធាន ៧៧(១៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីសម្រេចនេះបិទផ្លូវតវ៉ា។ ក្រ

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

Rowan DOWNING

គឹម សុន

Katinka LAHUIS

